

БИЛТЕН

Бр. 6
1. децембар 2020.

ЦЕНТАР ЗА МЕЂУНАРОДНЕ ПОСЛОВЕ

Садржај

- Почетак активности за пројекат STAFFER.....3
- DG Move и CER дискутовали о Платформи за повезивање ЕУ и Кине.....4
- Почињу пробне возње при брзини од 200km/h на чешком железничком тунелу Ејровісе.....5
- Пољска припрема тендере за инфраструктурне радове у износу од 3,8 милијарди евра.....5
- У Шпанији се припрема прототип воза са погоном на водоник.....6
- DB и Siemens ће развити нови регионални воз са погоном на водоник...7
- Конференција „Дани дигиталног транспорта“.....8
- Норвешки еколошки робни терминал биће отворен 2024. године.....9
- Учесће ИЖС представника на међународним састанцима.....10
- Календар састанака.....12
- Железнички робни коридор Алпи-Западни Балкан.....13

Почетак активности за пројекат STAFFER

Активности у погледу пројекта STAFFER званично су започете 1. новембра 2020. године и трајаће до 31. октобра 2024. године. Иницијални састанак свих учесника пројекта одржан је 30. новембра, где су се учесници детаљно упознали са будућим задацима, лидерима пројектних активности, као и стратегијом за управљање пројектом.

Подсећања ради, пројекат STAFFER има за циљ успостављање стратегије за унапређење вештина запослених у железничком сектору. У овом пројекту учествује преко 40 учесника и то представника железничке индустрије (*Bombardier, Siemens* и друге), железничких компанија (попут *француских, немачких, италијанских железница, ИЖС* и друге), као и едукативних институција (*Универзитет у Ђенови као координатор пројекта, Саобраћајни факултет у Београду* и друге). „Инфраструктура железнице Србије“ а.д. по први пут учествује у оваквом пројекту који Европска унија финансира из програма ERASMUS+.

Пројекат је подељен на девет задатака који ће допринети утврђивању тренутних и будућих потреба у погледу вештина и компетенција запослених у железничком сектору, како са становишта управљача инфраструктуре и оператера, тако и са становишта железничке индустрије, затим развоју и примени програма мобилности радника на железници, као и припреми акционог плана и стратегије за унапређење вештина запослених у железничком сектору.

Важно је истаћи да је ИЖС учесник и у пројекту успостављања „Виртуелне европске железничке академије“ за обучавање радника на железници, при чему постоје индиције да би се финансирање формирања ове Академије спровело кроз пројекат STAFFER.

За пројекат STAFFER Европска унија је из програма ERASMUS+ одобрила бесповратна средства железничком сектору у износу од 3,999,446 евра.

Извор: Центар за међународне послове

DG MOVE и CER дискутовали о Платформи за повезивање ЕУ и Кине

Активности Европске комисије на Платформи за повезивање ЕУ и Кине (*EU-China Connectivity Platform*) биле су тема недавно одржаног састанка представника CER-а (*Libor Lochman, Marina Potapidou* и *John Mortel*), са *Keir Fitch-om*, шефом DG MOVE Јединице за железничку безбедност и интероперабилност и његовим сарадницима. Рад на Платформи за повезивање ће имати велики утицај не само на повезаност Европске уније и Кине, већ и на европско „TEN-T суседство“.

Посао који је прекинут због тадашњих специфичних геополитичких околности, наставља се иницијативом Комисије да се у наредних неколико месеци покрене студија о транспортним коридорима, која би разматрала мрежне везе са обе стране, односно не само мрежу ЕУ, већ и проширену TEN-T мрежу, па чак и повезивање преко земаља кандидата за чланство у ЕУ. Студија ће се фокусирати на могући развој међународне инфраструктуре, идентификујући листу одрживих коридора одређених према специфичним критеријумима, укључујући инвестиције које поштују вредности економске одрживости.

Када је реч о роковима, студија ће бити завршена за годину дана од тренутка покретања. Комисија ће у првој половини рада на студији одржати консултације са железничким сектором како би сви предлози могли бити узети у разматрање. Питање реципроцитета, на коме је инсистирао CER, неће бити директно обрађено у студији, већ ће се о њему дискутовати у активном дијалогу у оквиру Платформе за повезивање ЕУ-Кина.

О овој теми ће се разговарати на следећем састанку Интересне групе за инфраструктуру CER (IIG) у децембру.

Извор: CER monitor

Почињу пробне вожње при брзини од 200km/h на чешком железничком тунелу Ејровице

Чешки управљач железничке инфраструктуре, *Správa železnic (SZ)*, започео је пробне вожње при брзини од 200 km/h у железничком тунелу *Ejrovice*, између *Pilsen-a* и *Rokycan-a*. Главна сврха испитивања је стицање практичног знања о понашању система вучног напајања на дугачком једноколосечном тунелу при поменутој брзини.

Железнички тунел *Ejrovice* изграђен је машинама за бушење тунела мањег пречника, а у његовим цевима направљен је фиксни колосек. У таквом окружењу, где је гарнитура воза постављена као клип, уређаји контактне мреже са понашају другачије него у двоколосечном тунелу или на равној линији. Овај начин изградње тунела показао се као веома ефикасан и претпоставља се да ће се и даље примењивати такав начин пројектовања и изградње железничких тунела.

Пробне вожње изведене су са *ÖBB* мерном јединицом која се састоји од две локомотиве серије *Taurus*, опремљене мерним пантографом, између којих су постављена кола за дијагностику вучне снаге.

Господин *Jiří Svoboda*, генерални директор *Správa železnic*, том приликом је изјавио: „Мерна јединица је достигла брзину од 200 km/h у четири вожње, тачно онако како је планирано. Даље ћемо анализирати дијагностичке податке добијене током пробних вожњи и користити их за оптимално пројектовање структуре опреме контактне мреже, при увођењу већих брзина на пругама *Správa železnic*“.

Извор: RailwayPro

Пољска припрема тендере за инфраструктурне радове у износу од 3,8 милијарди евра

Пољски управљач инфраструктуре, *PKP Polskie Linie Kolejowe*, ће до краја 2021. године расписати тендере за инфраструктурне радове у вредности од 3,8 милијарди евра. Инвестиције су намењене завршетку пројеката из *Националног железничког програма* за период 2014-2020 и почетку новог програма за период 2021 – 2027. *PKP PLK* је спреман да у првој фази започне тендерске процедуре за поправке и одржавање колосека, система за снабдевање енергијом и аутоматизацију железничких пруга. Процењена вредност ових радова је 145,56 милиона евра.

Поред поменутих инвестиција, *PKP PLK* ће обавити и низ радова који укључују изградњу или реконструкцију нових деоница железничких пруга, изградњу или реконструкцију објеката као што су железнички мостови, вијадукти, тунели, станице, и остало. Компанија ће такође изводити пројекте који укључују унапређење железничко-путних прелаза и реконструкцију уређаја за контролу железничког саобраћаја.

Спровођење пројеката повећаће безбедност саобраћаја, побољшаће услуге железничког робног и путничког превоза, скратиће време превоза, олакшати приступ железничкој инфраструктури и допринети бољој транспортној интеграцији у саобраћајне токове Европске уније.

Извор: *Railway Pro*

У Шпанији се припрема прототип воза са погоном на водоник

Конзорцијум *FCH2RAIL* припремио је пројекат за дизајн, развој и тестирање прототипа воза са погоном на водоник. Укупан буџет потребан за овај пројекат износи 14 милиона евра, од чега би 70% било издвојено из фондова ЕУ, кроз програм Horizon 2020, док ће остатак бити финансиран од стране партнера пројекта. *FCH2RAIL* има за циљ да произведе воз са нултом емисијом штетних гасова, што би допринело да овај тип воза буде конкурентан постојећим возовима.

Конзорцијум *FCH2RAIL* предводи компанија CAF, који има искуства са применом оваквих типова технологија у погледу погона на водоник. Остали чланови су немачки центар за ваздухопловна истраживања DLR, шпански национални оператер RENFE и управљач инфраструктуре ADIF, произвођач аутомобила Toyota Motor Europe, португалски управљач инфраструктуре IP, шпански национални центар за истраживања CNH2 и добављач компоненати за возна средства Faivelei Stemmann Technik.

Прототип оваквог типа воза ће бити произведен уз модификацију постојећег воза EMU CAF Civia Class 463, који већ саобраћа на многим шпанским приградским мрежама. При томе, овај воз ће бити опремљен горивним ћелијама за складиштење енергије водоника, као и батеријама литијум-титаната, пружајући могућност саобраћања и на електрифицираној и неелектрифицираној мрежи. Тестирање и ауторизација воза обавиће се у Шпанији, Португалији и још једној земљи, која ће накнадно бити одређена.

Извор: *Railwaygazette*

DB и Siemens ће развити нови регионални воз са погоном на водоник

Deutsche Bahn и *Siemens Mobility* договорили су се да ће развити и тестирати нови регионални воз са погоном на водоник и изградити посебну станицу за гориво у фабрици *DB Regio* у *Tübingen*-у. Ове две компаније посвећене су прелазу ка еколошки најприхватљивијим видовима саобраћаја. У том погледу они тестирају употребу водоника у железничком саобраћају, као виду потпуно новог система који укључује воз и специјално развијену инфраструктуру, која ће заменити возне системе на дизел погон и тиме допринети смањењу емисије штетних гасова.

У оквиру пројекта, *Siemens Mobility* ће развити прототип заснован на возу *Mireo Plus*. Воз ће бити опремљен погоном на водоник који се састоји од горивне ћелије и литијум-јонске батерије.

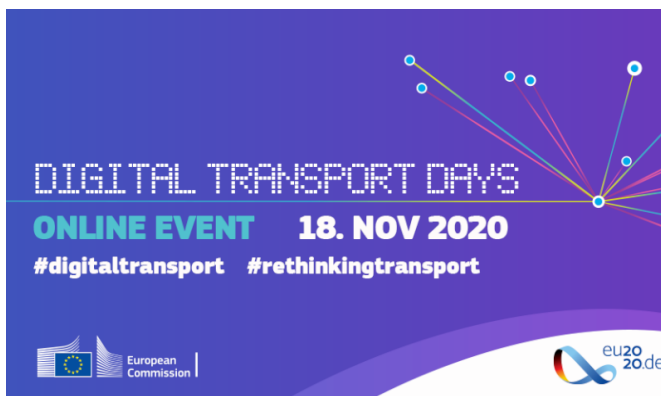
Предвиђено је да *Mireo Plus H* са два вагона има оперативни домет до 600 km, у зависности од услова рада, док ће верзија воза са три вагона имати домет од 1000km. Ниски трошкови животног циклуса због ниских трошкова одржавања и поправки и највећа брзина од 160 km/h су основне карактеристике возила. *Deutsche Bahn* развија нову врсту станице за гориво која ће пунити гориво за 15 минута.

На регионалним пругама тренутно саобраћа око 1300 дизел возова *DB*-а, при чему отприлике 40% железничке мреже (око 33000km) *DB*-а није електрифицирано. Поред могућности даље електрификације система, употреба возова на водонични погон је још једна могућност да немачке железнице постану климатски неутралне.

Влада *Baden-Württemberg* пружа велику подршку пројекту, а Савезно министарство саобраћаја и дигиталне инфраструктуре је изразило своју намеру да финансира овај пројекат.

Извор: RailwayPro

Конференција „Дани дигиталног транспорта“

Конференција „Дани дигиталног транспорта“, одржана је под покровитељством Европске комисије, односно Генералног директората за мобилност и саобраћај (DG MOVE), 18. новембра у дигиталном формату. На видео конференцији су поред извештача по темама, учествовали и Европска комесарка за саобраћај *Adina Valean* и представници Немачког председништва Савета ЕУ. Конференција се бавила изазовима мобилности у новонасталим околностима узрокованим пандемијом Ковида 19, европском визијом дигитализације у области саобраћаја и мобилности, као и доприносом дигитализације Зеленом споразуму ЕУ, мрежама TEN-T и развојем Европског дигиталног простора.

У пленарном делу конференције расправљало се о ефектима пандемије Ковида 19 на саобраћај и мобилност, као и начинима и мерама којима дигитализација може допринети опоравку економије и друштва и повратку у „нови нормалан“ живот. Тематске сесије конференције фокусиране су на области попут развоја Јединственог европског простора, затим успостављање података у вези мобилности и интеракција истих са другим подацима, чинећи европску саобраћајну инфраструктуру способном за будућу дигитализацију.

Циљ Конференције је био да се сви релевантни актери убеде у значај дигитализације и да им се јасно предоче предности и кључни елементи дигитализације железничког сектора попут увођења ERTMS-a, иновација, управљања подацима и примене вештачке интелигенције.

Извор: CER Monitor

Норвешки еколошки робни терминал биће отворен 2024. године

Норвешки управљач железничке инфраструктуре *Bane NOR* најавио је да би први робни терминал без емисије штетних гасова требало да буде отворен 2024. године у граду Бергену у Норвешкој.

Дана 10. новембра, отворен је позив за подношење понуда за пројекат обнове терминала *Nygårdstangen*, као дела железничког пројекта *Nygårdstangen-Bergen-Fløyen*. Модернизација терминала и изградња двоколосечне пруге требало би да започне 2022. године, а рок за подношење понуда заинтересованих понуђача је март

2021. године. Вредност радова процењена је на 1,5 милијарди норвешких круна (140,7 милиона долара).

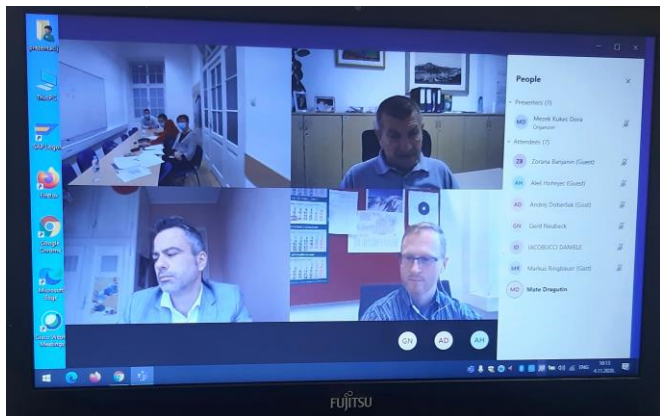
Модернизовани терминал имаће нове и дуже колосеке, а целокупна инфраструктура на терминалу ће бити електрифицирана, па ће свако кретање теретних вагона унутар објекта бити без емисија штетних гасова. Планирана је изградња електрифицираних колосека за утовар и паркирање теретних возова, две нове зграде које ће се снабдевати енергијом из даљинског грејања и соларних ћелија, пунионице за машине и опрему, као и електричног прикључка за расхладне контејнере.

Нови колосеци и могућност локалног складиштења на терминалу помоћи ће постизању еколошког циља, а како је и званично саопштено: *„Радујемо се што ћемо моћи да отворимо зелени, и ка будућности оријентисан теретни терминал за добробит града и железничког саобраћаја. То ће позитивно утицати на безбедност саобраћаја, бициклисте, пешаке и квалитет градског ваздуха“.*

Извор: RailwayPro

„Инфраструктура железнице Србије“ а.д. (ИЖС) је, као активни члан међународних железничких организација: Међународне железничке уније (UIC), Заједнице европских железница и инфраструктурних компанија (CER), Железничке мреже Европе (RNE) и Међународне организације за железничку безбедност (COLPOFER), наставила са учешћем на састанцима ових организација. Због пандемије корона вируса, међународне активности и састанци су одржавани online.

COLPOFER

Међународна организација за железничку безбедност COLPOFER организовала је **4. новембра online** састанак **Радне групе за безбедност на Кордиору Х**. На овом састанку присуствовали су представници ИЖС надлежни за безбедност и међународне послове.

У првом делу састанка учесници су разменили информације о проблемима са којима су се компаније суочавале услед пандемије КОВИД-19. Уједно, представљене су нове опреме за личну заштиту, као и мере које се примењују за запослене у овим околностима. Представник Италијанских железница је

презентовао посебан систем који интерно примењују за мерење температуре код путника. Словеначке и Немачке железнице су предочиле да је такав систем тешко примењив у оквиру њихових компанија, будући да захтева више локација за инсталирање, а спољашњи фактори попут временских непогода би утицали на добијене резултате мерења, и стога добијени резултати не би били поуздани.

У другом делу састанка представници Словеначке полиције су представили значај сарадње са Словеначким железницама, кроз заједничке активности RAW RAD. У оквиру овог дела састанка Немачке железнице су представиле и своје специјалне активности које спроводе, под називом „стоп џепарењу“.

Такође, незаобилазна тема састанка су били и мигранти, и у овом сегменту Словеначке железнице су представиле најновије податке по питању њиховог кретања дуж балканске руте. Директор Центра за безбедност ИЖС г. Бранислав Ловрић је учеснике састанка упознао са тренутном ситуацијом у Србији у погледу миграната и теретних вагона и том приликом скренуо пажњу на одсуство сарадње са Хрватским железницама у овој области, која је раније давала добре резултате при решавању актуелног проблема.

Коридор Алпи-Западни Балкан

У оквиру редовних активности **железничког робног коридора Алпи-Западни Балкан**, у претходном периоду одржан је низ састанака на којима су учествовали представници ИЖС.

Састанак Радне групе за координацију одржан је 5. новембра. Састанку је испред ИЖС присуствовао представник надлежан за међународне послове. На састанку је припремљен и усаглашен материјал за предстојеће састанке Генералне скупштине и Извршног одбора коридора.

Састанак Генералне скупштине коридора одржан је 25. новембра. Састанку су испред ИЖС присуствовали менаџер за саобраћајне послове и менаџер за транспортне послове, уз логистичку подршку Центра за међународне послове. На састанку је било речи о текућим питањима у погледу функционисања коридора, Студији о капацитетима и уским грлима, предстојећим пројектима, новој структури документације са информацијама о коридору (CID), као и активностима у склопу јединственог шалтерског система (C-OSS).

Заједнички састанак Генералне скупштине, Извршног одбора и РМО канцеларије коридора одржан је 26. новембра 2020. године. Састанку је испред ИЖС присуствовао менаџер за саобраћајне послове, уз логистичку подршку Центра за међународне послове. У оквиру Извршног одбора састанку је присуствовао представник министарства саобраћаја РС. На састанку је било речи о плановима за финансирање коридора у предстојећем периоду у оквиру CEF програма, Студији о капацитетима и уским грлима, као и о стратешком плану и осталим активностима на коридору.

COLPOFER

Међународна организација за железничку безбедност COLPOFER одржала је **12. и 13. новембра online састанак Генералне скупштине**. Током састанка, чланови су, поред уобичајених активности Генералне скупштине, разменили и искуства у погледу пандемије Ковид-19, њеног утицаја на железнички саобраћај и особље, као и начина на који је угрозила безбедност у оквиру железничког сектора.

Важно је истаћи да је COLPOFER донео одлуку да се чланарина за 2020. годину не плаћа услед тренутне ситуације. *Maria Cristina Fiorentino*, генерални

секретар COLPOFER-а је покренула иницијативу да се чланице ослободе плаћања чланарине и за наредну годину, о чему ће COLPOFER накнадно донети одлуку. Такође, г-ђа *Fiorentino* је истакла да би поред стандардних састанака било од користи увести и праксу одржавања *online* састанака.

Календар састанака

Датум	Место	Назив
2. децембар	онлајн састанак	UIC Радна група за правна питања
2. децембар	онлајн састанак	Радна група директора за људске ресурсе
2. децембар	онлајн вебинар	UIC онлајн вебинар у области сајбер безбедности
2. децембар	онлајн састанак	Интересна група за инфраструктуру
8. децембар	онлајн састанак	Група асистената
9. децембар	онлајн састанак	Генерална скупштина RNE
14. децембар	онлајн састанак	UIC Регионална скупштина за европски регион
16. децембар	онлајн састанак	UIC Генерална скупштина
16. децембар	онлајн састанак	Састанак у вези мапирања трасе железничког робног коридора Алпи-Западни Балкан
25. јануар	онлајн манифестација	Манифестација доделе европских железничких награда
26. јануар	онлајн састанак	CER Генерална скупштина
27-30. април 2021.	Берлин	<i>Innotrans</i>

Железнички робни коридор Алпи-Западни Балкан

Кратак историјат железничких робних коридора

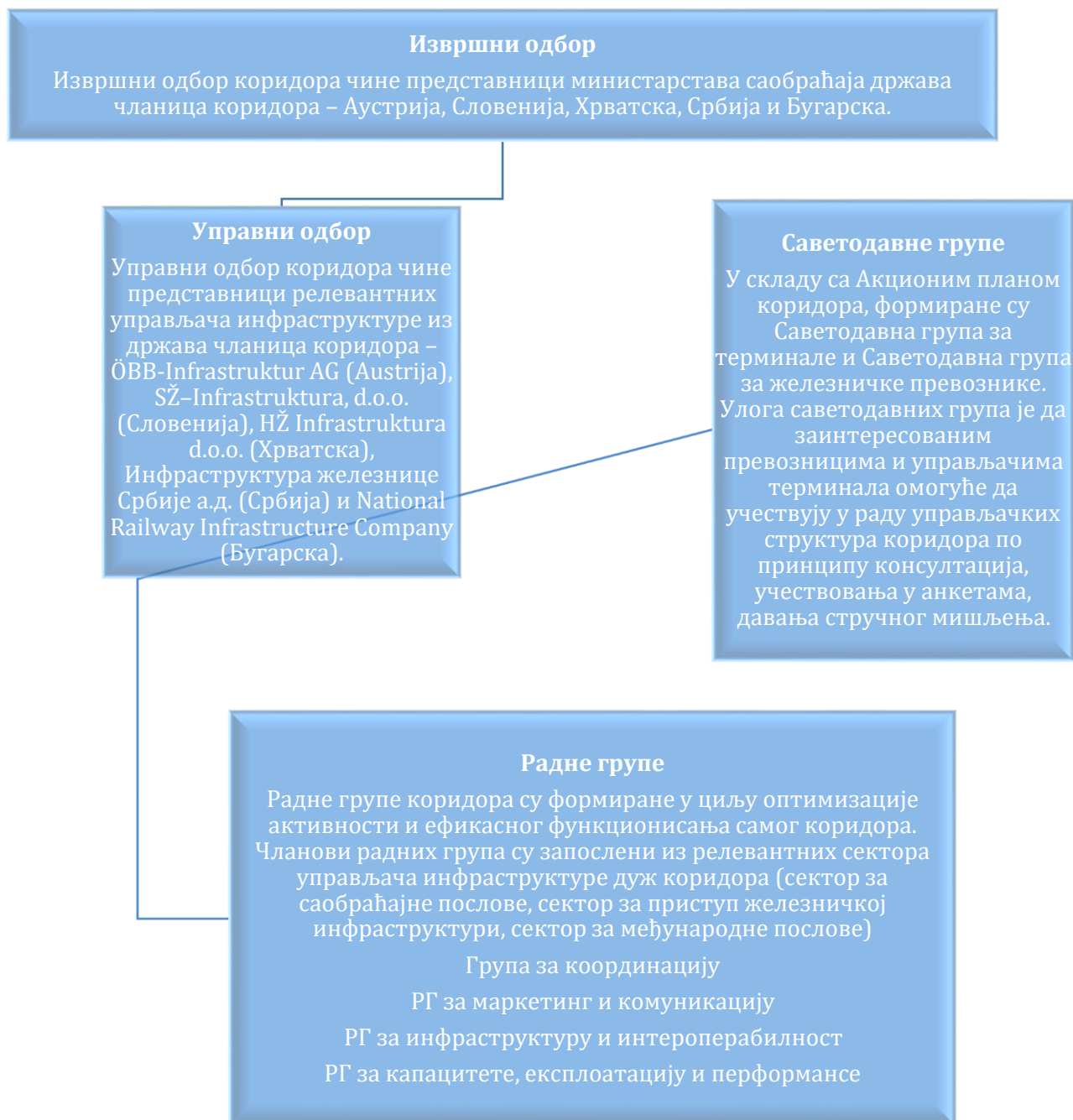
Уредбом (ЕУ) 913/2010 Европског парламента и Савета о европској мрежи за конкурентни железнички робни саобраћај прописана су правила за формирање и организацију железничких робних коридора, као и правила за селекцију, организацију, управљање и инвестиционо планирање железничких робних коридора. У региону Западног Балкана постојало је више иницијатива за успостављање железничког робног коридора, укључујући Паневропски коридор X, ARGE Коридор X и Асоцијацију Коридор X Плус. Припреме за формирање железничког робног коридора Алпи-Западни Балкан спроведене су у периоду од 2012. до 2018. године. Заједничким напорима министарстава саобраћаја и управљача инфраструктуре из Аустрије, Словеније, Хрватске, Србије и Бугарске, а у складу са Уредбом (ЕУ) 913/2010, Европска комисија је 22. марта 2018. године донела Спроводбену одлуку бр. 2018/500 о формирању железничког робног коридора Алпи- Западни Балкан.

Мисија и визија

- Креирање међународног железничког тржишта као кључног фактора за остваривање одрживе мобилности;
- “Shift to Rail” (прелазак са других видова саобраћаја на железнички): конкурентност другим видовима саобраћаја, а пре свега у погледу пружања услуга у међународном и унутрашњем железничком робном саобраћају;
- Успостављање бољих веза са железничком инфраструктуром земаља које нису чланице ЕУ;
- Обезбеђивање континуитета услуге дуж коридора омогућавањем међусобних веза између постојеће железничке инфраструктуре;
- Интеграција и усклађивање са постојећом Трансевропском транспортном мрежом (TEN-T) и Европским системом за управљање саобраћајем (ERTMS);
- Стварање “моста” између Кине и Западне Европе преко Западног Балкана и Аустрије;
- Опслуживање мултимодалног саобраћаја из грчких лука Пиреј и Солун у смеру Западне Европе;
- Испуњавање потреба и очекивања свих корисника робног коридора;
- Оснивање једношалтерског система (C-OSS) као јединственог тела коме на једноставан и ефикасан начин подносиоци захтева за доделу траса могу достављати своје захтеве;
- Решавање питања инфраструктурних и оперативних уских грла;
- Редуковање времена задржавања возова на границама.

Кратак приказ коридора у чињеницама и бројкама:

- Најмлађи од укупно једанаест железничких робних коридора;
- Основна траса: "Salzburg - Villach - Ljubljana - / Wels / Linz - Graz - Maribor - Zagreb - Vinkovci / Vukovar - Tovarnik - Beograd - Sofia - Svilengrad (бугарско-турска граница)";
- Пет држава: Аустрија, Словенија, Хрватска, Србија и Бугарска;
- Пет управљача инфраструктуре: ÖBB-Infrastruktur AG, SŽ-Infrastruktura, d.o.o., HŽ Infrastruktura d.o.o., Инфраструктура железнице Србије а.д. и National Railway Infrastructure Company;
- Дужина коридора: 2.152 km;
- Покрива 19 међународних терминала и 12 ранжирних станица;
- Седиште коридора: Љубљана, Словенија;
- Правна форма: Економска интересна групација (EIG) у складу са словеначким законодавством.

Више информација о активностима железничког робног коридора Алпи-Западни Балкан доступно је на вебсајту коридора: <https://www.rfc-awb.eu/>

Мапа Коридора

